

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/13000,Bombiarze.html>
2022-08-20, 08:28

Bombiarze

„Bombiarze” z Zagłębia Miedziowego, kilka nieformalnych grup (w większości związanych ze strukturami podziemnej „S”), które w 1982 przeprowadziły lub zamierzały przeprowadzić na terenie Lubina, Legnicy, Głogowa i Polkowic akcje protestacyjne przeciwko reżimowi komunistycznemu, z użyciem ładunków wybuchowych. Ich uczestnicy często nie byli ze sobą powiązani, grupy nie miały sformalizowanych ram organizacyjnych. Podkładanie bomb było reakcją działaczy „S” na wprowadzenie stanu wojennego i zastosowane wobec nich represje; po zbrodni lubińskiej (31 VIII 1982) był to wyraz protestu przeciw brutalnej przemocy aparatu bezpieczeństwa w stosunku do pokojowo manifestujących mieszkańców woj. legnickiego.

Do pierwszego podłożenia ładunku wybuchowego przez Jana Kołodzieja] i Ryszarda Szweda doszło w nocy 12/13 II 1982 pod stacją benzynową CPN w Lubinie, kolejne ładunki znaleziono w restauracji Lutnia, odnotowano też eksplozję gazu łzawiącego w budynku KM PZPR w Głogowie. Zintensyfikowanie akcji nastąpiło po zbrodni lubińskiej 31 VIII 1982. Ładunki wybuchowe podłożone przez Bogusława Grobelnego i Władysława Maślanyka eksplodowały 17 IX 1982 w pobliżu stołówki górniczej w Lubinie, gdzie kwaterowały oddziały ZOMO z Opola. Nastąpiły eksplozje pod drzwiami członków jednostek paramilitarnych i konfidentów SB: 2 X 1982 Edwarda Dąbrowskiego (ładunek podłożył Zbigniew Jurkowski), 12 X 1981 Jana Skowrońskiego (Zbigniew Korczowski i Mirosław Młodecki]), 30 X 1982 Zenona Kaweckiego (Tadeusz Knap i Stanisław Zabielski), pod drzwiami Stefana Wtykały znaleziono niewybuch (T. Knap i S. Zabielski). 18/19 X 1982 ładunek wybuchowy pod kasynem MO w Głogowie podłożył Waldemar J. Karcz. Następne wykryto: 30 X 1982 pod komisariatem MO w Polkowicach, 31 X 1982 pod budynkiem KW PZPR w Legnicy (Zygmunt Szymański).

Wg ustaleń specjalnej grupy operacyjno-śledczej krypt. Podmuch kolejne ładunki miały wybuchnąć 10 XI 1982. Grupa ta powstała na wniosek kierownika sztabu KW MO w Legnicy ppłk. Jerzego Maja 13 II 1982. Początkowo kierował nią kpt. Jerzy Mularczyk, kierownik sekcji I Wydz. Kryminalnego KW MO w Legnicy, od 22 II 1982 por. Mieczysław Szyrowski z Wydz. III SB KW MO w Legnicy. 19 X 1982, po ujawnieniu bomby w Legnicy, powołano nową grupę operacyjno-śledczą podzieloną na dwie części: lubińską – kierowaną przez kpt. Tadeusza Klingera, kierownika sekcji I Wydz. Dochodzeniowo-Śledczego KW MO w Legnicy, i głogowską – kierowaną przez por. Zdzisława Srokę z tego samego Wydz. W jej składzie znaleźli się oficerowie Wydz. II, III, IV i V KW MO w Legnicy oraz milicjanci. Od połowy X 1982 z grupą współpracował kpt. Kazimierz Zdebski z Wydz. II Departamentu III MSW. 3 XI 1982 doszło do reorganizacji grupy Podmuch: decyzją Komendanta Wojewódzkiego MO w Legnicy płk. Marka Ochockiego kierowanie grupą przejął płk Jerzy Maj, z-ca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Legnicy; w jej składzie znaleźli się oddelegowani do Legnicy oficerowie z KS MO w Warszawie oraz Departamentu II i III MSW; zespół podzielono na 3 grupy z siedzibami przy poszczególnych Komendach Rejonowych MO w Lubinie, Głogowie i Polkowicach.

Do 4 I 1983 nie wykryto sprawców podłożenia ładunków wybuchowych. Dopiero zeznania konfidenta pionu milicyjnego o ps. Skorpion spowodowały zmiany w prowadzonym śledztwie. 18 i 19 I 1983 aresztowano Romana Haniszewskiego, Wojciecha Dziechciarka, Marka Miękusa, B. Grobelnego, Zygmunta Burchardta, Mariana Jurczyka, Zenona Smużniaka, Dariusza Laskowskiego, S. Zabielskiego. W kolejnych dniach aresztowano: R. Szweda, J. Kołodzieja, Z. Szymańskiego, Lecha Duławskiego, Andrzeja Morawskiego, T. Knapa, Z. Korczowskiego, M. Młodeckiego, Z. Jurkowskiego, Wiesława Skibę, Kazimierza Chociejowskiego, Eugeniusza Liszewskiego, Zbigniewa Dyblika, Marka Stanisława Muszyńskiego, Janusza Ruszkowskiego, Ryszarda Małysza, Jerzego Horniaka i Andrzeja Łamka. Sprawców podłożenia ładunku wybuchowego pod kasyno w Głogowie ustalono na podstawie kombinacji operacyjnej, która była możliwa dzięki

zeznaniom byłego członka „S” Jerzego Niwczyka. Dzięki temu zatrzymano W. Karcza, Zenona Tankiewicza, Feliksa Torbę i Henryka Fiuta. W trakcie śledztwa w celu wymuszenia zeznań znęcano się psychicznie nad aresztowanymi i ich rodzinami. Doszło do brutalnych pobić i tortur, w wyniku których niektórzy z przesłuchiwanym zostali inwalidami (m.in. Z. Burchardt).

28-30 IX 1983 przed Sądem Śląskiego Okręgu Wojskowego odbył się pierwszy proces oskarżonych o podłożenie ładunku wybuchowego pod komisariat MO w Polkowicach; 30 IX 1983 skazano: J. Ruszkowskiego i M.S. Muszyńskiego na 2 lata więzienia, K. Chociejowskiego, A. Łamka - na 1,5 roku, E. Liszewskiego, Z. Dyblika - na 1,5 roku w zawieszeniu na 2 lata, J. Horniaka - na 1 rok w zawieszeniu na 2 lata, R. Małysz otrzymał karę grzywny. 17 X - 21 XI 1983 przed Sądem ŚOW we Wrocławiu odbył się następny proces (tzw. 18 bombiarzy); w pierwszym dniu procesu postępowanie wobec L. Duławskiego zostało wyłączone; 21 XI 1983 15 osób uznano winnymi zarzucanych im czynów i skazano: Z. Burchardta na 5 lat więzienia, S. Zabielskiego - na 5,5 roku, M. Miękusa, Z. Korczowskiego - na 4,5 roku, J. Kołodzieja, R. Szweda - na 4 lata, M. Młodeckiego - na 3,5 roku, T. Knapa, Z. Szymańskiego, B. Grobelnego - na 2 lata, W. Maślanyka - na 1,5 roku; W. Skibę - na 1,5 w zawieszeniu na 3 lata, A. Morawskiego, S. Damiana - na 1,5 roku w zawieszeniu na 3 lata; wobec R. Haniszewskiego, M. Jurczyka i Z. Jurkowskiego postępowanie umorzono. 23 I 1984 w wyniku rewizji SN podtrzymał wyrok Sądu ŚOW we Wrocławiu. 7 II - 15 III 1984 przed Sądem Wojewódzkim w Legnicy odbył się ostatni proces; 15 III 1984 skazano: W. Karcza, H. Fiuta i Z. Tankiewicza - na 3 lata więzienia, F. Torbę - na 2 lata.

Sebastian Ligarski

[Region Dolny Śląsk, Lubin](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)